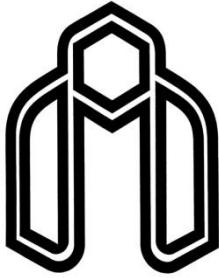

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه صنعتی شهرود

دانشکده مهندسی مکانیک
گروه حرارت و سیالات

حل عددی انتقال حرارت جابجایی آزاد در یک محفظه حاوی ماده متخلخل به روش شبکه بولتزمن

دانشجو: آلاله انارکی حاجی باقری

استاد راهنما:
دکتر محمد حسن کیهانی

استاد مشاور:
دکتر محسن نظری

پایان نامه ارشد جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد
بهمن ۱۳۹۱

مدیریت تحصیلات تکمیلی

فرم شماره (۶)

شماره :
تاریخ :
ویرایش :

بسمه تعالیٰ

فرم صور تجلیسه دفاع از پایان نامه تحصیلی دوره کارشناسی ارشد

با تأییدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر (عج) ارزیابی جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد خانم آلاله انارکی حاجی باقری رشته مهندسی مکانیک گرایش تبدیل انرژی تحت عنوان حل عددی انتقال حرارت جابجایی آزاد در یک محفظه حاوی ماده متخلخل به روش شبکه بولتزمون که در تاریخ ۹۱/۱۱/۲۹ با حضور هیأت محترم داوران در دانشگاه صنعتی شاهرود برگزار گردید به شرح ذیل اعلام می گردد:

☐ قبول (با درجه: عالی)	☒ امتیاز (کمتر از ۲۰)	☐ مردود	☐ دفاع مجدد
---	---	--------------------------------	------------------------------------

۱- عالی (۲۰ - ۱۹) ۲- بسیار خوب (۱۸ - ۹۹ / ۹۹)

۳- خوب (۱۷ - ۱۶ / ۹۹) ۴- قابل قبول (۱۵ - ۹۹ / ۹۹)

۵- نمره کمتر از ۱۴ غیر قابل قبول

عضو هیأت داوران	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنمای	دکتر محمد حسن کیهانی	دانشیار	
۲- استاد مشاور	دکتر محسن نظری	دانشیه	
۳- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی	دکتر مجید هاشمیان	استاد	
۴- استاد ممتحن	دکتر محمد محسن شاهمردان	استاد	
۵- استاد ممتحن	دکتر محمود نوروزی	استاد	

رئیس دانشکده:

خانواده ام

و

تَام عَزِيزَانِي

که من را در این مسیر همراهی کردند.

مئشکر و قدردانی

پیاس رخدا ییر که آدم را به نعمت تئکر آنراست و اساتید فرزانه ای را
چون دکتر محمد حسن کیمیان و دکتر محسن نظر را در مسیر راهنم قرار
داد تا لازم ندیسه نابساخت بسره گیرم و دانسترو بینساخت را ره توشه خوییز
سازم. پاس مردارم لازم ندیسه بلند تان را و لارج مرزیم همک و لایتخت را.

تئکر مرزیم لازم همسر مهربانم و پدر و مادر یگانه ام، که وجودشان
تئکیه گاه بر ارتیام لطفه هار سفت من و دعا های ساخت تنهای سرمایه بال
گسوردum بسو رخوی بفتر است.

تعهد نامه

اینجانب آلاله انارکی حاجی باقری دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته مهندسی مکانیک - گرایش تبدیل انرژی دانشکده مهندسی مکانیک دانشگاه صنعتی شاهرود نویسنده پایان نامه حل عددی انتقال حرارت جابجایی آزاد در یک محفظه حاوی ماده متخلخل به روش شبکه بولتزمن تحت راهنمایی آقای دکتر محمد حسن کیهانی متعهد می شوم:

- تحقیقات در این پایان نامه توسط اینجانب انجام شده است و از صحت و اصالت برخوردار است.
- در استفاده از نتایج پژوهش های محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
- مطالب مندرج در پایان نامه تاکنون توسط خود یا فرد دیگر برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی در هیچ جا ارائه نشده است.
- کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه صنعتی شاهرود می باشد و مقالات مستخرج با نام «دانشگاه صنعتی شاهرود» و یا «Shahrood University of Technology» به چاپ خواهد رسید.
- حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی پایان نامه تأثیرگذار بوده اند در مقالات مستخرج از پایان نامه رعایت می گردد.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که از موجود زنده (یا بافته های آنها) استفاده شده است، ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده است اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

تاریخ: ۹۱/۱۱/۲۹

امضای دانشجو

مالکیت نتایج و حق نشر

- کلیه حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج ، کتاب ، برنامه های رایانه ای ، نرم افزار ها و تجهیزات ساخته شده است) متعلق به دانشگاه صنعتی شاهرود می باشد . این مطلب باید به نحو مقتضی در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود .
- استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی باشد .

چکیده

بررسی جریان سیال و انتقال حرارت در مواد متخلخل دارای کاربردهای متنوعی در زمینه‌های مختلف صنعتی می‌باشد. برای مدلسازی صحیح جریان در داخل ماده متخلخل، مدل‌های مختلفی ارائه شده است. بر همین اساس علاوه بر تحقیقات آزمایشگاهی در این زمینه، تحلیل‌های تحلیلی و عددی بسیاری در این خصوص بر این مدل‌ها صورت گرفته است. در این تحقیق، جریان سیال و انتقال حرارت جابجایی آزاد در یک محفظه دارای لایه متخلخل مورد بررسی قرار می‌گیرد. هدف از پژوهش حاضر، بررسی الگوی جریان و انتقال حرارت در موقعیت‌های مختلف لایه متخلخل و نیز اثر ضخامت لایه متخلخل بر انتقال حرارت می‌باشد. برای این منظور، مدل تعمیم یافته ناویر- استوکس به کار گرفته شده است تا اثر تمام نیروهای وارد بر سیال از طرف ماده متخلخل در نظر گرفته شود.

بر خلاف اکثر تحقیقات گذشته که در حل عددی خود از روش‌های رایج دینامیک سیالات محاسباتی استفاده کرده‌اند، در این پژوهش از روش شبکه بولتزمن استفاده شده است. از جمله مزایای این روش می‌توان به تولید شبکه آسان و کم هزینه، سرعت همگرایی مناسب در مقایسه با سایر روش‌های عددی و توانایی این روش در مدلسازی صحیح جریان در مرز بین سیال و لایه متخلخل اشاره کرد. در کد عددی حاضر پس از بررسی استقلال از شبکه محاسباتی، به بررسی صحت نتایج حاصل از حل عددی پرداخته شد. به این منظور، نتایج بدست آمده در سه حالت مختلف با نتایج عددی گزارش شده در این زمینه مقایسه شدند. مقایسه نتایج این پژوهش با نتایج عددی منتشر شده قبلی نشان می‌دهد که این روش از دقت بالایی برخوردار می‌باشد. سپس به بررسی اثر موقعیت و ضخامت لایه متخلخل بر الگوی جریان و انتقال حرارت جابجایی آزاد پرداخته شده و اثر پارامترهای نظیر عدد رایلی، عدد دارسی، ضریب تخلخل ماده متخلخل مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج نشان می‌دهد، لایه متخلخل به مقدار زیادی بر میزان حرارت منتقل شده از محفظه تأثیر می‌گذارد. همچنین با تغییر عدد دارسی و یا به عبارتی عدد رایلی اصلاح شده در لایه متخلخل، رژیم‌های مختلف انتقال حرارت در این لایه مشاهده می‌شود. بعلاوه با مقایسه موقعیت‌های مختلف لایه

متخلخل در حالت‌های افقی و عمودی در محفظه نشان داده شده که بیشترین مقدار انتقال حرارت برای لایه متخلخل افقی برای حالتی است که لایه متخلخل در قسمت بالای محفظه و یا به عبارتی در کنار دیواره عایق قرار دارد. همچنین برای حالتی که محفظه دارای لایه متخلخل عمودی می‌باشد، در حالتی که لایه متخلخل در قسمت میانی محفظه قرار دارد، بیشترین مقدار انتقال حرارت از محفظه منتقل می‌شود. همچنین با بررسی اثر ضخامت لایه متخلخل عمودی در وسط محفظه می‌توان به اثرات ناشی از ضخامت لایه متخلخل پی برد. از جمله این اثرات می‌توان به روند کاهشی میزان انتقال حرارت با افزایش ضخامت لایه متخلخل و نیز اثرات همزمان ضریب تخلخل و ضخامت لایه متخلخل و

مشاهده $\left(\frac{S}{L}\right)_{cr}$ در عدد رایلی اصلاح شده متوسط اشاره کرد.

کلمات کلیدی: انتقال حرارت جابجایی آزاد، محفظه، لایه متخلخل، حل عددی، روش شبکه بولتزمن.

فهرست مطالب

عنوان	صفحة
۱- مقدمه	۱
۱-۱- مقدمه	۲
۱-۲- مروری بر تحقیقات گذشته	۲
۱-۳- تحقیق حاضر	۱۲
۱-۳-۱- مشخصات کلی	۱۲
۱-۳-۲- ساختار کلی	۱۳
۲- معادلات حاکم	۱۵
۲-۱- مقدمه	۱۶
۲-۲- مدلسازی جریان در ماده متخلخل	۱۶
۲-۳- پارامترهای موثر در محیط متخلخل	۱۸
۲-۳-۱- ضریب تخلخل	۱۸
۲-۳-۲- سرعت واقعی، سرعت متوسط واقعی و سرعت دارسی	۱۸
۴-۲- معادلات حاکم	۲۰
۴-۲-۱- معادله پیوستگی	۲۰
۴-۲-۲- معادلات اندازه حرکت	۲۱
۴-۲-۳- معادله دارسی	۲۱
۴-۲-۴- معادله فورچیمیر	۲۳
۴-۲-۴-۱- معادله برینکمن	۲۴
۴-۲-۴-۲- معادله ناویر- استوکس	۲۵
۴-۲-۴-۳- معادله ارزی	۲۶
۵-۲- معرفی پارامترهای بی بعد	۲۸
۳- روش عددی	۳۰
۱-۳- مقدمه	۳۱
۲-۳- روند روآوری به روش شبکه بولتزمن	۳۱
۲-۳-۱- دیدگاه ماکروسکوپیک	۳۱
۲-۳-۲- دیدگاه میکروسکوپیک	۳۲
۲-۳-۳- روش های شبکه ای	۳۳
۳-۳- روش شبکه گاز	۳۴
۴-۳- روش شبکه بولتزمن	۳۸

۳۸	۱-۴-۳- تابع توزیع.....
۳۸	۵-۳- معادله انتقال بولتزمن.....
۳۹	۱-۵-۳- تقریب BGKW.....
۴۱	۲-۵-۳- آرایش شبکه.....
۴۲	۶-۳- معادله بولتزمن برای مدلسازی سرعت.....
۴۳	۷-۳- معادله بولتزمن برای مدلسازی دما.....
۴۴	۸-۳- شرایط مرزی.....
۴۵	۱-۸-۳- شرط مرزی برای جریان.....
۴۵	۱-۱-۸-۳- شرط مرزی عدم لغزش.....
۴۶	۲-۸-۳- شرایط مرزی برای دما.....
۴۶	۱-۲-۸-۳- شرط مرزی آدیاباتیک.....
۴۷	۲-۲-۸-۳- شرط مرزی دیوار با دمای مشخص.....
۴۷	۹-۳- الگوریتم تحلیل.....
۴۹	۱۰-۳- مزایای روش شبکه بولتزمن.....
۴۹	۱۱-۳- جزئیات حل عددی.....
۵۲	۴- نتایج عددی
۵۳	۱-۴- مقدمه.....
۵۳	۲-۴- هندسه مورد بررسی.....
۵۴	۳-۴- شرایط و الگوی همگرایی.....
۵۶	۴-۴- مطالعه استقلال حل عددی از شبکه محاسباتی.....
۵۸	۵-۴- ارزیابی صحت نتایج.....
۵۹	۱-۵-۴- حالت اول: انتقال حرارت و جریان سیال در یک محفظه متخلخل.....
۶۲	۲-۵-۴- حالت دوم: انتقال حرارت و جریان سیال در محفظه در غیاب ماده متخلخل.....
۶۶	۳-۵-۴- حالت سوم: انتقال حرارت و جریان سیال در یک محفظه دارای دو لایه متخلخل افقی.....
۶۹	۶-۴- بررسی انتقال حرارت جابجایی آزاد در محفظهای دارای لایه متخلخل.....
۶۹	۱-۶-۴- اثر موقعیت لایه متخلخل.....
۸۰	۲-۶-۴- اثر ضخامت لایه متخلخل.....
۸۸	۵- نتیجه گیری و پیشنهادات
۸۹	۱-۵- مقدمه.....
۸۹	۲-۵- نتیجه گیری.....
۹۲	۳-۵- پیشنهادات.....

مراجع

٩٣

فهرست اشکال

عنوان	صفحه
شكل (۱-۱) هندسه محفظه مورد بررسی.....	۳
شكل (۲-۱) مقایسه مقادیر عدد ناسلت متوسط بر اساس مدل‌های مختلف در $Pr = 4$ ، $Ra^* = 5.333$ $\varepsilon = 0.4$	۵
شكل (۳-۱) هندسه مورد بررسی در تحقیق بکرمن و همکاران [۱۹].....	۸
شكل (۴-۱) هندسه مورد بررسی در تحقیق چن و همکاران [۲۶].....	۹
شكل (۵-۱) هندسه مورد بررسی در تحقیق رانگ و همکاران [۳۸].....	۱۲
شكل (۶-۱) هندسه مورد بررسی محفظه مربعی دارای یک لایه متخلخل عمودی به ضخامت S	۱۳
شكل (۱-۲) نمونه‌هایی از مواد متخلخل طبیعی (الف) شن، (ب) چوب و (ج) شش انسان [۱۵].....	۱۷
شكل (۲-۲) ارتباط المان با اندازه ناحیه سیال و ناحیه متخلخل در المان حجم مشخص در مقیاس متوسط حجمی [۱۵].....	۱۸
شكل (۳-۲) توزیع سرعت در محیط متخلخل (الف) سرعت دارسی (ب) سرعت متوسط واقعی (ج) سرعت واقعی	۲۰
شكل (۴-۲) المان مورد بررسی از ماده متخلخل.....	۲۱
شكل (۵-۲) آزمایش دارسی و سه مدل ممکن برای تخمین K [۱۵].....	۲۳
شكل (۶-۲) جریان یک بعدی در محیط متخلخل همگن [۱۵].....	۲۷
شكل (۱-۳) روش‌های مختلف شبیه سازی جریان [۴۹].....	۳۶
شكل (۲-۳) شبکه FHP در روش شبکه گاز [۲۹].....	۳۷
شكل (۳-۳) مؤلفه‌های سرعت موضعی ذرات در شبکه D_2Q [۲۹].....	۴۲
شكل (۴-۳) مقادیر مجهول توابع توزیع (خطوط هاشور خورده) در ناحیه محاسباتی [۴۹].....	۴۶
شكل (۵-۳) شرط مرزی بازگشت به عقب کامل.....	۴۶
شكل (۶-۳) فلوچارت الگوریتم روش شبکه بولتزمن.....	۵۲
شكل (۱-۴) هندسه مورد بررسی و نحوه قرارگیری لایه متخلخل در محفظه و دستگاه مختصات مربوطه.....	۵۵
شكل (۲-۴) نمونه‌ای از تاریخچه همگرایی در $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$ و $\varepsilon = 0.6$ شكل (۳-۴) نمونه‌ای از همگرایی کد عددی در $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$ و $\varepsilon = 0.6$ (الف) مقدار خطای نسبی عدد ناسلت متوسط نسبت به مقادیر ژو و ژائو [۳۶] (ب) مقدار عدد ناسلت متوسط.....	۵۶

- شکل (۴-۴) مقادیر خطای نسبی عدد ناسلت متوسط در شبکه های مختلف نسبت به شبکه
۵۹ ۲۱۲×۲۱۲
- شکل (۵-۴) مقایسه خطوط جریان و همدمای (الف) تحقیق حاضر (ب) ژو و ژائو [۳۶] در
۶۱ $\varepsilon = 0 / 4$ و $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$
- شکل (۶-۴) مقایسه (الف) دمای بی بعد (ب) سرعت عمودی بی بعد در مقطع میانی محفظه
۶۲ در 10^5 ، $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$
- شکل (۷-۴) مقایسه خطوط جریان و همدمای (الف) تحقیق حاضر (ب) دیگزیت و بابو [۳۲] در
۶۵ $Pr = 0 / 71$ ، $Ra = 10^5$
- شکل (۸-۴) مقایسه خطوط جریان و همدمای (الف) تحقیق حاضر (ب) دیگزیت و بابو [۳۲] در
۶۵ $Pr = 0 / 71$ ، $Ra = 10^5$
- شکل (۹-۴) نمودار دمای بی بعد در مقطع میانی محفظه در غیاب ماده متخلخل
۶۶ شکل (۱۰-۴) مقایسه خطوط جریان و همدمای (الف) تحقیق حاضر (ب) مرجع [۲۶] در
۶۸ $Pr = 0 / 4$ و $\varepsilon = 0 / 4$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$
- شکل (۱۱-۴) مقایسه خطوط جریان و همدمای (الف) تحقیق حاضر (ب) مرجع [۲۶] در
۶۹ $Pr = 0 / 4$ و $\varepsilon = 0 / 4$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$
- شکل (۱۲-۴) مقایسه مقادیر عدد ناسلت در دیواره سرد برای حل عددی حاضر و نتایج چن و
۷۰ همکاران [۲۶]
- شکل (۱۳-۴) خطوط جریان برای $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$ و $\varepsilon = 0 / 4$ (الف) لایه متخلخل
۷۱ عمودی در حالت ۲ (ب) لایه متخلخل افقی در حالت ۵
- شکل (۱۴-۴) خطوط جریان و همدمای در $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$ و $\varepsilon = 0 / 4$ در حالت (الف) ۱ (ب)
۷۳ شکل (۱۵-۴) خطوط جریان و همدمای در $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$ و $\varepsilon = 0 / 4$ در حالت (الف) ۴ (ب)
۷۴ شکل (۱۶-۴) خطوط جریان و همدمای در $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$ و $\varepsilon = 0 / 4$ در حالت (الف) ۱ (ب)
۷۵ شکل (۱۷-۴) خطوط جریان و همدمای در $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$ و $\varepsilon = 0 / 4$ در حالت (الف) ۴ (ب)
۷۶ شکل (۱۸-۴) نمودار (الف) سرعت بی بعد عمودی (ب) دمای بی بعد در مقطع میانی محفظه در
۷۹ راستای محور X ها در $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$ و $\varepsilon = 0 / 4$
- شکل (۱۹-۴) خطوط جریان و همدمای در $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$ و $\varepsilon = 0 / 4$ (الف) (ب)
۸۲ شکل (۲۰-۴) خطوط جریان و همدمای در $Pr = 1$ ، $Da = 10^{-3}$ ، $Ra = 10^5$ و $\varepsilon = 0 / 4$ (ج) (ب)

شکل (۲۰-۴) تاثیر ضخامت لایه متخلفل بر مقادیر عدد ناسلت متوسط (الف) $Ra = 10^4$ (ب)

۸۶ $Ra = 10^4$

شکل (۲۱-۴) خطوط جریان و همدمای دار $Da = 10^{-3}$ و $Ra = 10^4$ (الف) و (ب)

۸۷ $Da = 10^{-3}$ و $Ra = 10^4$

شکل (۲۲-۴) نمودار (الف) سرعت عمودی بی بعد (ب) دمای بی بعد در مقطع میانی محفظه در

۸۸ $\frac{S}{L} = 1$ ، $\varepsilon = 0/4$ ، $Pr = 1$

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول (۱-۱) مقایسه عدد ناسلت متوسط بر اساس مدل برینکمن و بررسی اثر ترم جابجایی در معادله مومنتوم [۱۶]	۶
---	---

جدول (۱-۴) مقادیر عدد ناسلت متوسط در شبکه‌های مختلف در $Ra = 10^5$ ، $\Pr = 1$ و $\varepsilon = 0/6$	۵۸
جدول (۲-۴) شبکه‌های مختلف استفاده شده در تحقیق حاضر	۵۹
جدول (۳-۴) مقایسه عدد ناسلت متوسط در داخل محفظه متخلخل	۶۲
جدول (۴-۴) مقادیر عدد ناسلت متوسط در غیاب ماده متخلخل	۶۶
جدول (۵-۴) مقادیر عدد ناسلت متوسط در موقعیت‌های مختلف لایه متخلخل	۷۸
جدول (۶-۴) اثر ضخامت لایه متخلخل بر مقادیر عدد ناسلت متوسط در $Ra = 10^5$ و $\Pr = 1$	۸۳
جدول (۷-۴) اثر ضخامت لایه متخلخل بر مقادیر عدد ناسلت متوسط در $Ra = 10^5$ و $\Pr = 1$	۸۳

فهرست علائم اختصاری

مساحت (m^2)	A
سرعت در مقیاس شبکه بولتزمن	c
ظرفیت گرمایی ویژه	c_p
سرعت صوت در مقیاس شبکه بولتزمن	c_s
عددی دارسی	Da
سرعت موضعی ذرات در روش شبکه بولتزمن	\vec{e}_i
تابع توزیع سرعت	f_i
نیروی خارجی (N)	\vec{F}
ترم نیرو در روش شبکه بولتزمن	F_i
تابع هندسی	F_ε
تابع توزیع دما	g_i
شتاب جاذبه (m/s^2)	\vec{g}
نفوذپذیری ماده متخلف	K
عدد ناسلت متوسط در محفظه	\overline{Nu}
فشار (Pa)	P
عدد رایلی	Ra
عدد رایلی اصلاح شده	Ra_m
زمان (s)	t
دما مرجع (K)	T_0
دما (K)	T
بردار سرعت دارسی (m/s)	\vec{u}
مولفه افقی سرعت (m/s)	u
مولفه افقی سرعت دارسی (m/s)	\bar{u}
مولفه عمودی سرعت (m/s)	v

مولفه عمودی سرعت دارسی (m/s)	v^-
مولفه افقی مکان (m)	x
مولفه عمودی مکان (m)	y
نمادهای یونانی	
ضریب پخش حرارتی (m ² /s)	α
ضریب انبساط حجمی هوا (1/K)	β
گام زمانی در شبکه بولتزمن	δ_t
گام مکانی در شبکه بولتزمن	δ_x
ضریب تخلخل	ϵ
دما بی بعد	θ
جرم حجمی (kg/m ³)	ρ
نسبت ظرفیت گرمایی فاز جامد به فاز سیال در ماده متخلخل	σ
زمان آرامش مربوط به سرعت در روش شبکه بولتزمن	τ
زمان آرامش مربوط به دما در روش شبکه بولتزمن	τ'
ویسکوزیته دینامیکی (kg/m.s)	μ
ویسکوزیته سینماتیکی (m ² /s)	ν
ضریب وزنی	ω
زیر نویس‌ها	
سرد	c
مؤثر	eff
سیال	f
گرم	h
اندیس جهت حرکت ذره در شبکه بولتزمن	i
واقعی	$Real$
جامد	s
بالانویس‌ها	
تعادلی	eq

مقدیر بی بعد	*
--------------	---

ق

فصل اول

”
مقدمہ